

УДК 378.014.6

Коврига Олена,

кандидатка наук з державного управління, доцентка,
доцентка кафедри менеджменту освіти та права,
Центральний інститут післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Україна

Olena Kovryha,

Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of Management Education and Law department,
SIHE «University of Educational Management, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-6220-3477>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=7QOeTeMAAAAJ>
elenakovryga@ukr.net

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ

IMPROVING THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION AS A SIGNIFICANT FACTOR OF THE TRANSFORMATION OF SOCIETY AND THE STATE

Актуальність проблеми. Освіта громадян – це першочергове завдання функціонування державної влади розвинених країн. Саме місія підвищення освітнього рівня лежить на органах влади, засобах масової інформації (підвищення статусності мати хорошу освіту та бути освіченим). Даний процес полягає, перш за все, на створенні рівного доступу до освіти, забезпечення можливості на реалізацію даного права.

Потрібно пам'ятати, що **головна мета освітянського процесу** – це зацікавлення громадськості, її активна участь в освітньому житті країни, розроблення плану підвищення ефективності та формування єдиного базису.

Основні результати дослідження. Практика життя доводить, що освіта допомагає побороти всі протиріччя. Навіть інколи дії органів влади не здатні забезпечити такий вплив на знаходження компромісу, як наявність освітянського потенціалу та можливості думати, аналізувати. Особи, що можуть розібратися із причиною спору, здатні самі улагоджувати конфлікт [4, с. 620–621].

Також освіта розмиває розмежування за національністю та соціальним станом. Освіта може забезпечити здобуття фінансової стабільності. Окрім того, освіта і є той єдиний спосіб переведення статусу особи на рівень вище. Навіть наявність конкуренції кадрів є вже ефективним способом підняття ринкової економіки.

Процес становлення системи освіти у різних країнах був досить тривалим і унікальним. Вагомий вплив відігравали церква, державна влада, національна приналежність, економічний курс, державний лад та історичний етап розвитку. Ось чому в різних країнах різна система освіти, хоча самі матеріальні знання є однаковими. Різниця дуже часто помітна у процедурному аспекті та класифікаційному. Існує чимала кількість розмежування певних дефініцій та інститутів. Навіть визначити, яке співвіднесення мають навчальні ступені

(бакалавр, магістр, доктор) надзвичайно важко. Інколи дипломи не несуть однакового змістовного навантаження, так як у деяких країнах є неоднаковим співвідношення «бакалавр» та «магістр» [2, с. 87–88].

Стандартизація освіти стала основною ціллю країн Західної Європи, Америки, інших регіонів світу. Так як стандарти і визначають ту ціль, яку країна планує отримати з розвитком освітньої системи. Сьогодні існує тенденція скорочення строку навчання, при цьому ж збільшення її якісних категорій [1, с. 112].

Більше трьох десятиків років Радянського Союзу не існує, а от частково вплив ментально відчувається, що, на жаль, не на користь для ринкової моделі. Культурна пам'ять – не легка форма вираження самобутності та свідомості, адже вона зберігається протягом років і важко змінюється. Однак без знищення радянської ментальності, принципу адміністративного контролю, першочергового бажання задовольнити державу, а не потребу громадськості неможливо буде обрати проєвропейський курс розвитку країни, нелегко буде конкурувати з іншими країнами, та непросто буде задовольнити саме ту потребу у якісній освіті [5, с. 85].

Завдання забезпечення якості вищої освіти є складним і різноманітним, адже включає багато напрямів діяльності:

- розрахунок кадрового забезпечення (заохочення отримати навички та вміння в економічно вигідному секторі);
- знаходження найсучаснішої методики освіти для того, щоб прямувати «в ногу із часом»;
- вироблення контрольованих механізмів на всіх рівнях і протягом усього періоду навчання.

Отже, подальшими напрямами трансформації політики держави щодо забезпечення якості вищої освіти в Україні є: підвищення конкурентоспроможності українських закладів вищої освіти на світовому ринку освітніх послуг; подальша трансформація правового забезпечення сфери вищої освіти; дотримання гласності оцінювання; унікальності робіт; захисту інтелектуальної власності; створення системи випереджувальної освіти, вдосконалення системи освіти протягом життя [3].

Висновки. Хоча дійсні зміни, що відбуваються на європейській території, відбулися внаслідок глобалізації, становлення інформаційного суспільства, збільшенні міграційного процесу, потреба у підвищенні рівня наукової бази є запорукою держави.

На порядку денному залишається прийняття великої кількості нормативних актів, що регулюватимуть освітні процеси, які у свою чергу мають бути єдиними в усіх країнах-учасниках.

Розроблення нових критеріїв повинно мати на меті збільшення наукового потенціалу та видиме практичне застосування. Наука без практики не зможе покращити рівень життя в державі, тому уряду необхідно збільшити ліцензовану кількість місць для новітніх, популярних професій.

Список використаних джерел

1. Воробйова О. Незалежні установи оцінювання як засіб забезпечення якості вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2018. № 1. С. 88–91.
2. Кайдалова А. В., Посилкіна О. В. Теоретико-методологічні підходи до оцінювання якості вищої освіти в контексті світових рейтингів вищих навчальних закладів. *Фармацевтичний часопис*. 2015. № 4. С. 76–81.
3. Коврига О. С. Дослідження процесу формування та трансформації державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні. *Адаптивне управління: теорія і практика: електронне фахове видання. Педагогіка*. 2023. № 16 (31). URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-16\(31\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0255-16(31)-04)
4. Лукіна Т. О. Управління якістю. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-редколегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. / наук.-ред. колегія: М. М. Їжа (співголова), В. Г. Бодров (співголова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 4: Галузеве управління. С. 620–622.
5. Сидоренко Н. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти в Україні як суспільно-освітній пріоритет. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 4. С. 81–86.

References

1. Vorobiova, O. (2018). Nezalezhni ustanovy otsiniuvannya yak zasib zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Independent assessment institutions as a means of ensuring the quality of higher education]. *Molod i rynek [Youth and the market]*, 1, 88-91 [in Ukrainian].
2. Kaidalova, A. V., & Posylkina, O. V. (2015). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do otsiniuvannya yakosti vyshchoi osvity v konteksti svitovykh reitynhiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv [Theoretical and methodological approaches to the evaluation of the quality of higher education in the context of world ratings of higher educational institutions]. *Farmatsevtichnyi chasopys [Pharmaceutical journal]*, 4, 76-81 [in Ukrainian].
3. Kovryha, O. S. (2023). Doslidzhennia protsesu formuvannya ta transformatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini [Study of the process of formation and transformation of state policy in the sphere of quality assurance of higher education in Ukraine]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka: elektronne fakhove vydannia. Pedagogika [Adaptive management: theory and practice: electronic specialist edition. Pedagogy]*, 16 (31). Retrieved from [https://doi.org/10.33296/2707-0255-16\(31\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0255-16(31)-04) [in Ukrainian].
4. Lukina, T. O. (2011). Upravlinnia yakistiu [Quality management]. In Yu. V. Kovbasiuk (Ed.), *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration]* (Vol. 4: Haluzeve upravlinnia, pp. 620-622). Kyiv: NADU [in Ukrainian].
5. Sydorenko, N. (2016). Vnutrishnie zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini yak suspilno-osvitnii priorytet [Internal quality assurance of higher education in Ukraine as a social and educational priority]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannya [State administration and local self-government]*, 4, 81-86 [in Ukrainian].